Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Torre de Salipota / Torre dels Moros

Súria

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Camí rural a la Torre dels Moros
Emplaçament	Dalt d'un turó punxegut

Coordenades:

Latitud:	41.8319531894
Longitud:	1.744924257671
UTM Est (X):	395783
UTM Nord (Y):	4631879

Classificació

Número de fitxa	08274 - 91
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Contemporani
Segle	XIX
Any	1848
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	Els murs ja no tanquen el cercle original i es troba en avançat estat de deteriorament
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BCIN
Europea – Atributs inspire:	National Monument Record – Defensa
Observacions protecció:	BCIN. 1585-MH. R-I-51-5726 Decret 22/04/1949
Data aprovació:	dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari	IPA 1788
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Difícil

Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. cad.: 008A00021
Autoria de la fitxa	ARQUEOCIÈNCIA- J.M. Huélamo
Data de registre de la fitxa:	dl., 10/01/2000 - 01:00
Autoria de la darrera revisió:	Marta Lloret Blackburn-Antequem, S.L.
Data de la darrera revisió:	dv., 08/10/2021 - 18:00

Descripció

Torre de planta circular localitzada en un turó sobre la masia i el barri de Salipota, seguint el camí de la font del Ferro. Forma part de la xarxa de torres de telègraf òptic que va ser aprofitada per l'exercit isabelí. Sembla que en origen tenia tres plantes (encara que en el cens de 1877 es diu que té dues), amb la part inferior en talús. El seu diàmetre intern és d'uns dos metres i mig i la seva alçada oscil·la entre 5 i 8 metres. Els murs són fets de pedres més o menys escairades, de grandària mitjana, amb un morter força compacte de color rosat, conservant restes d'arrebossat. Es conserven dotze de les troneres que defensaven la torre originalment i que se situen a dos nivells. Posseeix un fossat al seu voltant, de planta irregular, però amb tendència a ser rectangular, amb uns 20 metres de llargària en el cantó més gran i una fondària de poc més d'un metre. Està rematat amb pedres en algun punt (OLIVARES, 1997). Es possible que estigues inclosa a la xarxa de comunicació immediata formada per les estacions de Manresa, Cardona, Serrateix i Castelltallat.

Observacions:

El tipus de torre més habitual i estès, tan a Catalunya com a Espanya, dins l'enginyeria militar de comunicacions és la quadrangular amb base troncopiramidal, que no respon a aquesta tipologia. Segons informació oral del Sr. José Rodríguez García va trobar a poca distància de la torre un molí barquiforme, però cap altre tipus de restes d'interès arqueològic. Aquesta troballa va ser recollida en la literatura arqueològica (DAURA, GALOBART, PIÑERO, 1995), així com per SOLER (1985). Daura, Galobart i Piñero publiquen aquesta peça com a un molí neolític, encara que afegeixen que no se sap els criteris que s'han utilitzat per concretar aquesta cronologia. A SOLER (1985) apareix la fotografia de l'esmentat molí.

Història

Construïda durant el temps de les guerres carlines per a fer de telègraf òptic (REGUANT, 1988). A la segona guerra carlina (1846-1849) el general Pavia va ordenar la construcció de tres xarxes de telegrafia òptica, una d'elles circular de Barcelona a Manresa i Vic i des de Manresa amb una derivació cap a Solsona. Dins d'aquesta línia es trobava la de Súria. (REGUANT, 1999). La vila de Súria, durant les tres guerres carlines, degut en gran manera a la seva condició de vila fortificada, va ser escenari de diversos enfrontaments bèl·lics i seu de l'aquarterament de les tropes d'ambdós bàndols en diverses ocasions. El rei carlí Carles V va fer una breu estada a cal Quinquer. El castell es va reforçar per adequar-lo com a fortí, i al final de la primera guerra la vila va ser arrasada i cremada (PIÑERO, TOMASA, 1998). En un cens de 1877 la torre apareix com "torre telegràfica" habitada constantment i que consta de dos pisos.

Bibliografia

CASTELLANO, Albert; FONTS, Jordi; LEÓN, Joan (eds) (1999) Sender de Súria. Volta al terme municipal. Variant de Coaner. Variant dels llacs d'Argençola, Súria, Centre Excursionista de Súria.

DAURA, Antoni; GALOBART, Joan; PIÑERO, Jordi (1995) La arqueologia al Bages. Manresa: Centre d'Estudis del Bages. Col·lecció "Monogràfics", 15.

OLIVARES PONTI, David (1997) La fortificació de la comarca del Bages en temps de les guerres carlines, Manresa, Secció d'Estudis del Centre Excursionista de la Comarca del Bages.

PIÑERO, Jordi, TOMASA, Eudald (1998) Pla Director del Poble Vell de Súria. Ajuntament de Súria. Transversal Produccions Culturals. Assessorament de Jordi Padró. Diputació de Barcelona. Servei de Recursos Culturals. Àrea de Cultura. Oficina de Patrimoni Cultural

REGUANT i AGUT, Josep (1988) "Súria", Història de les comarques de Catalunya. Bages". Volum II, pp. 475-502, Manresa, Edicions Parcir, Edicions selectes.

REGUANT i AGUT, Josep (1997) Súria. Història en imatges 1894-1975. Col·lecció "Fotografia històrica", núm. 4. Manresa: Angle Editorial, Centre d'Estudis del Bages.

REGUANT I AGUT, Josep (1999) "El Poble Vell i la torre de Salipota", Sender de Súria. Volta al terme municipal. Variant de Coaner. Variant dels llacs d'Argençola, pp.30-31, Súria, Centre Excursionista de Súria.

SOLER I CLARIANA, Pau (1985) Súria, el meu poble. Súria.